

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο κοινωνικός αποκλεισμός παραμένει υπαρκτός στις σύγχρονες ανεπτυγμένες κοινωνίες, μολονότι αυτές έχουν να επιδείξουν σημαντική πρόοδο στο επίπεδο, τουλάχιστον, της νομοθεσίας, σε ό,τι αφορά τη διαδικασία καταπολέμησης των παντός είδους διακρίσεων. Η διάρρηξη του τείχους του αποκλεισμού εξαρτάται, πρωτίστως, από την ποιότητα της κοινωνικής αλληλεγγύης αλλά και από τις διεξόδους και τις ευκαιρίες που ένα ευνομούμενο κράτος προσφέρει στους πολίτες του.

Στο επίκεντρο της επίπονης διαδικασίας της κοινωνικής ενσωμάτωσης βρίσκεται η σχέση του ατόμου με την αγορά εργασίας. Η δυσκολία πρόσβασης σε αυτήν γίνεται εντονότερη όσο πιο αδύνατη είναι η θέση του μέσα στην κοινωνία που ζει και δραστηριοποιείται. Υπό αυτή την έννοια, τα στερεότυπα και οι κοινωνικές προκαταλήψεις παίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση ενός αρνητικού κλίματος, που έχει την κατάληξή του στο διακριτικό αποκλεισμό των περισσότερο αδύναμων ομάδων.

Η παρούσα μελέτη αποτελεί τμήμα του έργου *«Δίκτυο για την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού των γυναικών»*, το οποίο ανατέθηκε στο Ινστιτούτο Κοινωνικής Πολιτικής του ΕΚΚΕ, στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL. Αναφέρεται στο ζήτημα της επαγγελματικής επανένταξης των γυναικών κρατουμένων, όπως αυτή συντελείται μέσα από την οικογενειακή και κοινωνική τους επανένταξη, οι οποίες, στην προκειμένη περίπτωση, είναι αναγκαίο να προηγηθούν.

Οι συγγραφείς αναλύουν με κριτική ματιά το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει το σωφρονιστικό μας σύστημα, τις συνθήκες κράτησης, τις δυνατότητες επικοινωνίας και διατήρησης των οικογενειακών σχέσεων των γυναικών κρατουμένων, τις ευκαιρίες για εργασία και απασχόληση καθώς και για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση μέσα στις φυλακές. Επίσης, διερευνώντας τις δυνατότητες θεσμικής υποστήριξης μετά την αποφυλάκιση και αξιολογώντας τα παραπάνω ως ένα σύνολο, διατυπώνουν σειρά προτάσεων κοινωνικής πολιτικής, που συμβάλλουν στην επανένταξη των γυναικών κρατουμένων στην κοινωνία και κατ' επέκταση στην αγορά εργασίας.

Πιστεύω ότι η μελέτη αποτελεί μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα και αξιόλογη συνεισφορά, όχι μόνο γιατί εστιάζει σε μια ιδιαίτερα δεινή όψη του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού αλλά και γιατί υποδεικνύει την ανάγκη συνειδητοποίησης της αποδοχής «των άλλων», με στόχο την ενεργό συμμετοχή τους μέσα στην κοινωνία.

*Καθηγητής Ιωάννης Σακέλλης
Διευθυντής του Ινστιτούτου Κοινωνικής Πολιτικής
Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών*